

Premiere i 2026 som første del af trilogien **KONSTRUKTIONER**.

Hvem står tilbage med den moralske byrde, når staten træffer demokratiske beslutninger baseret på folkestemning og følelser?

Hvordan forholder vi os, når stemningen vender, og konsekvenserne står tilbage?

Hvad er det, vi stadig ikke vil vedkende os om henrettelserne efter retsopgøret?

SKURET er centreret omkring resterne af Henrettelsesskuret på Christianshavn, hvor 30 af de i alt 46 henrettelser, der fulgte efter retsopgøret efter 2. verdenskrig, blev eksekveret.

FOKUS, TEMATIKKER, TILGANG OG FORM

Fokus er på de enkeltindivider, der som statens redskaber udførte de tavshedsbelagte handlinger: politifolkene i henrettelsesplutonen, lægerne, præsterne, samt på det moralske skred, da staten, for at tækkes folkestemningen, genindførte dødsstraffen med tilbagevirkende kraft.

Med afsæt i arkivmateriale og personlige vidnesbyrd stiller vi skarpt på relationen mellem individ og stat. Vi tematiserer skam, skyld, etik og moral spændingen mellem officielle narrativer og individuelle erfaringer samt ret og lov som subjektive størrelser.

Vi trækker tråde til nutiden, hvor demokratiske frihedsrettigheder er under pres, og hvor lov og ret ofte bøjes for at legitimere fundamentalt udemokratiske beslutninger.

SKURET bliver samtidig et sanseligt og intimt værk, der gennem fysiske handlinger og rituelle elementer åbner for en dybere, kropslig forståelse af henrettelsesstedets betydning og af nødvendigheden i at hele det sår, stedet i dag står tilbage som. I værkets ritual for heling og erkendelse inviteres publikum som medskabere.

Retsopgøret blev styret af politisk pres og særlove, hvor små aktører fik hårdest straf, mens de magtfulde ofte gik fri. Hemmeligholdelse og tavshed omkring henrettelserne lagde byrden på enkeltindivider. Helingen af stedet handler bl. a. om at løfte denne byrde tilbage i et fælles rum og styrke årvågenheden dér, hvor lov og folkestemning glider, og frihedsrettigheder trues.

VÆRKET OG DET KUNSTNERISKE TEAM

Instruktør/kunstnerisk leder **Petra Berg Holbek**, forfatter/tegner **Sonja Winckelmann Thomsen** og dramaturg **Tine Byrdal** står for værkets koncept og dramaturgi.

SKURET skabes til et publikum på **19 personer pr. gang** – samme antal som minimum deltog ved henrettelserne. Publikum guides af en forestillingsvært og indgår i undersøgelser og afsluttende ritual,, mens **indspillede stemmer** fra **tidsvidner** og **performere** indlejres som en vigtig del af værket. **SKURET** folder sig ud i fire dele:

I. BUSTUR OG LYDVÆRK

- En mørklagt bustur fra Vestre Fængsel til Christianshavn ledsages af komponist **Olga Szymulas** lydkomposition af stemme- og dokumentarfragmenter flettet sammen med elektronisk musik. Busturen fungerer som en sluse, der giver både faktuel og emotionel kontekst for henrettelserne ved at:

- **Introducere den historiske baggrund:** lovtekster, uenigheder om genindførelse af dødsstraffen, de voldsomme diskussioner om, hvem der skulle udføre henrettelserne, begrundelser for hemmeligholdelsen, tegnestuens nøgterne specifikationer for skuret mv.
- **Skærpe sanserne og lade nutid datid overlappe:** den mørklagte bus og ruten med gadenavne som Vigerslev Allé, Enghavevej og Ingerslevsgade (kaldt ud): vejen, som vognene kørte med de dødsdømte.

II. UNDERSØGELSE OG SAMSKABELSE PÅ STEDET FOR HENRETTELSENE

Af det arkitekttegnede skur er kun et knækket betonfundament og en metalrist tilbage. Ingen skiltning fortæller dets historie. I **SKURET**s anden del fremmanes nærvær gennem fravær af det, der engang var.

Vi undersøger, hvordan sanselig og grundig involvering i et sted, kombineret med sproglige incitamenter, kan åbne for en dybere virkeliggørelse af stedet og de dilemmaer, der knytter sig til det.

Inspireret af Forensic Architecture¹ kortlægges stedets spor og lydlige aftryk for at indfange hukommelsens arkitektur. I samarbejde med landskabsarkitekt **Marianne Levinsen** udvikler vi en spatial dramaturgi til **SKURET** med afsæt i funktion, materialer og relation til den omgivende natur.

Publikum bliver del af en undersøgelse, og udfører i små grupper, og ofte i tavshed, præcise opgaver: markering af skurets konturer med, kortlægning af terrænet, placering af plutonen eller genskabelse af handlinger - som at hente vand fra Volden og skylle fundamentet fri for blod og vævsrester.

Gradvis vokser ord og lyde frem. Vinden bærer sætninger, som fanges af **Olga Szymulas** mikrofoner. Feedbacklandskaber væves sammen med fragmenter af vidnesbyrd fra henrettelserne og **Sonja Winckelmann Thomsens** korte, poetiske spørgsmål om ansvar, lov og etik.

III. HELINGSRITUAL

Da mørket falder og projektørerne tændes, opstår et overlap mellem nu og da: vi står i samme lys som ved de natlige henrettelser. Dette markerer næste del – anerkendelsen af, hvad der skete her, og en placering i forhold til moral, politik og fortid/nutid..

Stedet står i dag uden rammesætning og risikerer at forblive et hul i erindringen frem for et bearbejdet vidnesbyrd. Med hjælp af et ritual for heling og erkendelse vil vi søge at skabe en tilstedeværelse, hvor det skete får plads i vores fælles bevidsthed uden at forties.

I dialog med forestillingsværten og med afsæt i de tidligere fælles opgaver på stedet, inviteres publikum til at finde et helings- og erkendelsesritual, der giver mening for dem, og gennemføre det sammen. Når ritualet er gennemført, forlades stedet som det står, med projektørerne tændt og tingen spredt ud over det.

Form og metode for ritualet vil variere fra gruppe til gruppe. Forestillingsværten leder og faciliterer processen med udgangspunkt i en manual, udviklet af **Sonja Winckelmann Thomsen**, der har lang og bred dramaturgisk erfaring med publikumsinteragerende værker.

IV. BUSTUR OG REFLEKTION

Turen tilbage mod byen foregår i den mørklagte bus og ledsaget af nøgne stemmer – brudstykker fra dem, der deltog i henrettelserne. Igen en sluse for faktuel og emotionel kontekst: hvordan individet formes – og omformes – af statens beslutninger, og hvordan tavshed forstærker skam og skyld.

Fokus er på:

¹en tværfaglig forskningsgruppe fra Goldsmiths, University of London, som efterforsker statslig vold og menneskerettighedskrænkelser ved hjælp af arkitektoniske teknikker og teknologier.

- Tavshedens og vilkårlighedens kultur og konsekvens: stilheden og snapsene i politivognene efter henrettelserne, at møde ind på arbejde få timer senere, gnetagne mareridt, tabet af troen på Gud eller samfundet og følelsen af at have ofret noget af sig selv , mens de "store fisk" gick fri.

Bussen standser flere gange, og små grupper sættes af på gaden – alene med oplevelsen, byens rum og de moralske spørgsmål, der nu tilhører dem.

DIALOG OG SAMARBEJDE MED ANDRE AKTØRER

Vi er i dialog med to museer samt et bibliotek og lokalarkiv i forhold til arkivmateriale, personlige vidnesbyrd og kontakter til implicerede knyttet til henrettelsesstedet og begivenhederne. Fælles forelæsninger og erindringsstuer diskuteres også for at sikre, at projektets viden formidles til en bredere offentlighed end blot forestillingens publikum.

Eftersom ansøgningen til Københavns Scenekunstudvalg er offentlig, har vi valgt ikke at nævne stederne her, da endelig afklaring omkring de forskellige omkring aktiviteter først ligger klar i oktober.

FÅR302 håndterer administration, PR, formidling og billetsalg.